

Ondernemers maken zich zorgen

Betere *beroeps-* *voorbereiding* in het **vmbo**

Het vmbo-programma moet beroepsgerichter en aantrekkelijker, vinden ondernemers. Ze maken zich zorgen over de veralgemenisering, het teruglopend leerlingenaantal en de te lage doorstroom – vooral in groen onderwijs – naar het mbo. Het moet beter.

Ondanks het aantrekkelijk leerlingenaantal in vmbo-groen, is er wel reden voor zorg: het doorstroompercentage van vmbo-groen naar mbo-groen is met 30 procent te laag

Steeds minder leerlingen kiezen voor het vmbo. De leerlingenaantallen lopen terug, de afgelopen tien jaar met bijna tien procent. Ondernemers maken zich daar zorgen over. In het rapport ‘Naar een versterking van het vmbo’ dat in juni verscheen, komen VNO-NCW en MKB Nederland met aanbevelingen om het vmbo te versterken. Zo moet het onderwijsprogramma beter aansluiten op de

beroepspraktijk. De ondernemers zijn uiterst kritisch over het intersectorale programma op het vmbo dat volgens hen te weinig kwaliteit biedt.

Verwante doorstroom

In het algemeen vinden ondernemers dat het vmbo ondergewaardeerd wordt. ‘Het is te vaak een negatieve keuze van ouders.’ Om de doorstroom naar het mbo te verbeteren – te weinig leerlingen stromen door, vooral bij groen – moet het vmbo beter aansluiten op het mbo. Bovendien moeten scholen veel beter samenwerken met het bedrijfsleven. “Als het gaat om de band met het bedrijfsleven is de situatie bij groen onderwijs beter dan bij andere sectoren,” zegt Jeroen Zijlmans, woordvoerder van branchevereniging VHG (vereniging voor hoveniers, groenvoorzieners), maar dat neemt niet weg dat er reden is tot zorg over het lage doorstroompercentage. Niet meer dan dertig procent van de leerlingen uit vmbo-groen stroomt door naar mbo-groen. Dat is laag. Gemiddeld is de verwante doorstroom van vmbo naar mbo 65 procent, binnen techniek is die zelfs 71 procent. “Een stijging van tien procent zou mooi zijn om te beginnen”, zegt Zijlmans.

We delen die zorg, zegt Peter van der Poel, CvB-lid bij Wellantcollege. Aoc’s moeten zich richten op de verbetering van de interne doorstroom en op een

betere aansluiting tussen vmbo en mbo, vindt hij. Zijn aoc werkt op diverse manieren aan versterking van die aansluiting, zoals een meer competentiegerichte inrichting van het beroepsgerichte programma. Een betere samenwerking tussen vmbo en mbo is essentieel, vindt hij. “Dat moet dan wel op alle niveaus plaatsvinden: management, docenten en leerlingen. “Laat vmbo-leerlingen een bpv-dag meelopen met mbo-leerlingen. Zo werk je ook aan een betere beroepsoriëntatie.”

Populair

Aoc's hebben de ambitie geformuleerd dat in 2016 veertig procent van de vmbo-groen leerlingen doorstroomt naar het mbo-groen. Met het project 'LOB en groene doorstroom' wil de AOC Raad wil het doorstroompercentage verhogen door pilots uit te voeren op scholen gericht op versterking van loopbaanoriëntatie en begeleiding, vertelt Karen Laarveld, beleidsmedewerker van de AOC Raad. Bovendien werkt de AOC Raad mee aan ontwikkeling van een intersectoraal programma, zodat leerlingen vanuit andere sectoren ook kennismaken met groen.

De ondernemersorganisaties maken zich zorgen over teruglopende leerlingenaantallen in het vmbo. Maar Laarveld merkt op dat de daling van de leerlingenaantallen in het vmbo-groen is gestopt. In 2012 telde het vmbo-groen 31.672 leerlingen, in 2010 was dat aantal nog 29.552.

Van der Poel ziet ook in 2013 een toename van het aantal vmbo-leerlingen.

Een trend is dat steeds meer leerlingen een havo- of vwo-opleiding volgen. Er vindt een verschuiving plaats. In 2011 volgde 22 procent van de bijna 940.000 leerlingen een vmbo-opleiding, tien jaar eerder was dat nog 25 procent. Het Nederlands onderwijs is veel te sterk cognitief gericht, vinden ondernemers in het rapport. Zijlmans herkent dat: “Kiezen voor een vak is niet populair.” Door de introductie van intersectorale programma's daalt het aantal leerlingen dat een monosectoraal programma volgt. Ondernemers vinden dat een zorgelijke ontwikkeling. “Het vmbo wordt steeds meer een algemene opleiding. Daar leidt de doorstroming naar het mbo onder en de sector is er niet mee gebaat,” zegt Zijlmans.

Vervolgacties

De kritiek op het intersectorale programma lijkt wat paradoxaal. Het roept ook verwarring op. Het

NAAR EEN VERSTERKING VAN HET VMBO

Enkele conclusies en aanbevelingen

- Het bedrijfsleven maakt zich zorgen over de dalende leerlingenaantallen in het vmbo en de dalende leerlingenaantallen in sectorale programma's.
- Het bedrijfsleven heeft belang bij voldoende doorstroom van vmbo-leerlingen naar mbo. De verwante doorstroming van vmbo naar mbo kan beter. Bij groen onderwijs is die interne doorstroming te laag: dertig procent.
- De beroepsoriëntatie van vmbo-leerlingen is onvoldoende. Ze krijgen geen goed beroepsbeeld. Dat geldt ook voor groen onderwijs.
- Het vmbo staat te ver af van de beroepspraktijk. Leerlingen hebben niet genoeg basiskennis, kennis van het beroep en praktische beroepsvaardigheden.
- De aansluiting tussen de beroepsgerichte programma's van vmbo en mbo moet beter. Het beginniveau van de kwalificatiestructuur in het mbo zou uitgangspunt moeten zijn voor het eindniveau van het vmbo.
- De betrokkenheid van het bedrijfsleven bij het vmbo is niet goed. Binnen groen onderwijs is de betrokkenheid iets groter, maar het kan beter.
- Ondernemers vragen zich af of het intersectoraal programma wel bestaansrecht heeft. Het is versnipperd, heeft te weinig diepgang en biedt weinig kwaliteit.
- De invulling van de stages kan beter. Laat leerlingen stages lopen bij voor het mbo erkende leerbedrijven.

vmbo is geen eindopleiding, maar een voorbereiding op het mbo, en dus niet arbeidsmarktkwalificerend stelt het rapport. Toch verwachten de ondernemers dat vmbo-leerlingen voldoende beroepsgerichte kennis en vaardigheden meekrijgen. Dat is nodig, zo denken ze, om te zorgen voor een betere aansluiting tussen vmbo en mbo, en om te zorgen dat leerlingen een meer realistisch beeld krijgen van de beroepspraktijk.

De AOC Raad beraadt zich op vervolgcacties en heeft vertegenwoordigers van branches uitgenodigd mee te denken over verbeteringen. Hoe versterk je de relatie met het mbo? Wat kan beter? Laarveld wil hen mee laten denken in het onderzoek dat wordt uitgevoerd naar de aanpassing van de beroepsgerichte programma's vmbo-groen. “Wat we de afgelopen jaren bereikt hebben met de invoering van de huidige examenprogramma's willen we overeind houden.” Zijlmans zegt binnenkort een afspraak te hebben bij de AOC Raad. ■

Kijk voor links bij dit artikel op www.groenonderwijs.nl > vakblad editie 9